

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи та
міжнародних зв'язків

 Оксана ГОДОВАНЕЦЬ
«20» 06 2025 р.

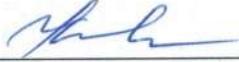
СИЛАБУС
з вивчення навчальної дисципліни

«АКТУАЛЬНІ ЕНДОДОНТИЧНІ ПРАКТИКИ В ДИТЯЧІЙ СТОМАТОЛОГІЇ»

Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	II Стоматологія
Освітній ступінь	доктор філософії
Рік навчання	II
Форма здобуття освіти	очна (денна, вечірня), заочна
Кафедра	стоматології дитячого віку

Схвалено на засіданні кафедри стоматології дитячого віку
«23» 06 2025 року (протокол № 45).

Завідувач кафедри

Тетяна КИЦАК

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін стоматологічного профілю
Буковинського державного медичного університету «26» 06 2025 року
(протокол № 6).

Голова предметної методичної
комісії

Наталія КУЗНЯК

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	стоматології дитячого віку
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Кіцак Тетяна Степанівна – к.мед.н., завідувач кафедри стоматології дитячого віку kitsak_tetiana@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/stomatologiyi-dityachogo-viku/
Веб-сайт кафедри	https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/childrens-dentistry-department/
E-mail	dentistry_child@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. Руська, 87
Контактний телефон	+38 (050)1434647

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	вибіркова
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Лекції	10
Практичні заняття	50
Самостійна робота	120
Вид заключного контролю	залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Дитяча ендодонтія – це один із найскладніших розділів дитячої терапевтичної стоматології, який вивчає клінічні основи діагностики та лікувальних маніпуляцій у кореневих каналах тимчасових і постійних зубів. Кожен дитячий стоматолог повинен володіти різними методами ендодонтичних втручань, вибір яких залежить, у першу чергу, від віку пацієнта та фахової підготовки лікаря. Принципи ендодонтичного лікування в дитячій стоматології постійно модернізуються. Правильно обраний та якісно проведений метод ендодонтичного лікування є профілактичним заходом щодо виникнення захворювань перепікальних тканин зуба. Таким чином, удосконалюючи знання про сучасні ендодонтичні методики та практикуючи мануальні навички значно поліпшується рівень загальної підготовки майбутнього лікаря-стоматолога.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу – <https://cutt.ly/ArUqCMFh> ;
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу - <https://surl.li/acuduy> ;
- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – <https://cutt.ly/jrUqBS36> ;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/3rUqMAbV> ;
- Кодекс академічної доброчесності – <https://cutt.ly/FrUq1ljK> ;
- Положення про запобігання академічному плагіату – <https://cutt.ly/MrUq6QAt> ;
- Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибірових дисциплін – <https://cutt.ly/srUwo6Ci> ;
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/SrUwpl1e> ;
- Правила поведінки здобувачів освіти – <https://cutt.ly/ErUq72rZ> ;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку – <https://cutt.ly/UrUwiACe> .

- Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук – <https://surl.lu/aygfsk> ;
- Положення про порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Буковинському державному медичному університеті <https://surl.li/zoclfj> ;
- Положення про Комісію з питань біомедичної етики <https://surl.lt/hcmnln> ;
- Положення про первинну документацію та комісію з перевірки первинної документації наукових досліджень у Буковинському державному медичному університеті <https://surl.li/dgjnpe> .

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
ґрунтується на на знаннях, отриманих на циклах природничо-наукової підготовки (медична біологія, медична та біологічна фізика, медична хімія, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини; гістологія, цитологія та ембріологія; мікробіологія, вірусологія та імунологія) та професійної підготовки (клінічна анатомія та оперативна хірургія, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, внутрішня медицина, хірургія, радіологія, педіатрія, отоларингології, загальна медична підготовка)	дитяча терапевтична стоматологія, дитяча хірургічна стоматологія ортодонтія
базується на вивченні студентами дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології,	терапевтична стоматологія хірургічна стоматологія ортопедична стоматологія

пропедевтики ортопедичної стоматології, профілактики стоматологічних захворювань, дитячої терапевтичної стоматології, дитячої хірургічної стоматології, ортопедичної стоматології, хірургічної стоматології, терапевтичної стоматології та інтегрується з ними	
--	--

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Метою викладання вибіркової дисципліни «Актуальні ендодонтичні практики в дитячій стоматології» є поглиблення знань та відпрацювання мануальних навичок в ендодонтії згідно сучасних міжнародних протоколів та технік.

6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні ендодонтичні практики в дитячій стоматології» є:

- поглиблення знань про анатоμο-фізіологічні особливості пульпи і періодонту тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- розширення знань щодо сучасних поглядів на етіологію і патогенез пульпіту і періодонтиту в тимчасових та постійних зубах у дітей;
- аналіз закономірностей клінічного перебігу пульпіту і періодонтиту тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- удосконалення навичок діагностики та диференційної діагностики різних форм пульпіту і періодонтиту в тимчасових та постійних зубах у дітей;
- поглиблення знань про сучасні методи лікування пульпіту і періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- формування аналітичного підходу до індивідуального вибору методу лікування пульпіту і періодонтиту тимчасового або постійного зуба в залежності від форми захворювання, етапу розвитку зуба та інших чинників;
- удосконалення навичок лікування пульпіту і періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей шляхом використання сучасних технік ендодонтичних втручань;
- поглиблення знань про помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту і періодонтиту у дітей та вдосконалення навичок їх попередження та усунення.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

7.2. Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

7.3. Спеціальні:

СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

СК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

СК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК 12. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

СК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).

СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

СК 16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.

СК 17. Спроможність до правового забезпечення власної професійної діяльності.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування таких результатів навчання (РН):

РН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.

РН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

РН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої ділянки для проведення диференційної діагностики захворювань.

РН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

РН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

РН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

РН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

РН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

РН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

РН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

РН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

РН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.

РН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

РН 20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

РН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати:

- етапи розвитку тимчасових і постійних зубів, терміни формування коренів у тимчасових і постійних зубах та розсмоктування в тимчасових;
- сучасна класифікація видів резорбції, поняття ендоцервікальної резорбції;
- особливості анатомічної будови тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку та будову ендодонту;
- будову та різновиди системи кореневих каналів згідно класифікації Вайна. Поняття моляризації премоляра, анатомію МВ, ММ та С-подібного (С-шейп) каналів;
- основні методи досліджень при ендодонтчному лікуванні дітей;
- інтерпретацію конусно-променевої комп'ютерної томографії. Діагностику Crack та VRF зубів;
- показання, протипоказання, застосовувані матеріали для прямого покриття пульпи тимчасових і постійних зубів у дітей;
- ендодонтичний інструментарій: види, призначення, послідовність та техніка використання;
- методи інструментальної обробки кореневих каналів тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку, показання до їх застосування;
- машинні техніки механічної обробки кореневих каналів, показання до їх застосування у дітей;
- методику звукової та ультразвукової обробки кореневих каналів, показання до їх застосування у дітей;
- засоби для медикаментозного впливу і тимчасової obturaції кореневих каналів: властивості, показання до застосування в тимчасових і постійних зубах;
- показання до застосування лазера, фотоактивованих розчинів, 3міх МР, автоматизованого промивання кореневих каналів у дітей;
- матеріали для довготривалої тимчасової obturaції несформованих кореневих каналів постійних зубів: властивості, методика застосування;
- матеріали для методики одномоментної апексифікації, техніка виконання;
- сучасні методи ампутаційного лікування пульпиту тимчасових і постійних зубів у дітей: засоби і техніка виконання;
- матеріали для постійної obturaції кореневих каналів в тимчасових і постійних зубах у дітей: властивості, вибір та методику застосування;
- методики постійної obturaції кореневих каналів постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- поняття про регенеративні ендодонтичні процедури;
- ускладнення при ендодонтчному лікуванні у дітей, їх попередження та усунення;
- методи відновлення анатомічної форми тимчасових і постійних зубів після ендодонтчного лікування у дітей.

8.2. Уміти:

- визначати робочу довжину зуба різними методами;
- проводити інструментальну обробку кореневого каналу різними методами;
- використовувати мікроскоп під час ендодонтчних маніпуляцій;

- проводити ірригацію кореневих каналів згідно міжнародних протоколів;
- проводити obturaцію кореневого каналу гарячою конденсацією гутаперчі: методика Шилдера, безперервної хвилі, сквірт-техніка. Obturaція біокерамікою;
- вміти провести повторне ендодонтичне лікування. Техніки вилучення уламку ендодонтичного інструменту в залежності від діагнозу та положення в системі кореневого каналу;
- вміти провести закриття перфорації апексу, стінок та біфуркації постійного зуба;
- вміти провести апексогенез, апексифікацію та реваскуляризацію;
- проводити ретроградне препарування та пломбування кореневих каналів.

8.3. Демонструвати:

володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на терапевтичному прийомі.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин, або 6 кредитів ЄКТС.

Із них: 60 годин – аудиторних: 10 годин лекцій та 50 годин практичних занять та 120 годин самостійної роботи.

Програма навчальної дисципліни складається з одного модуля:

Модуль 1. Сучасне ендодонтичне лікування в дитячій стоматології

Конкретні цілі вивчення змістового модуля:

- знати анатомо-функціональні особливості кореневої системи;
- знати терміни формування коренів у тимчасових і постійних зубах;
- знати сучасні уявлення про етіологію і патогенез пульпітів та періодонтитів тимчасових і постійних зубів у дітей;
- вміти вибирати метод лікування пульпіту та періодонтиту тимчасового або постійного зуба у залежності від етапу розвитку зуба та інших чинників;
- вміти проводити лікування ендодонтичне лікування тимчасових і постійних зубів у дітей з використанням різних методів.

Тематична структура змістового модуля.

Тема № 1. Діагностичні підходи в ендодонтії тимчасових і постійних зубів.

Тема № 2. Особливості інструментальної обробки кореневих каналів у дітей.

Тема № 3. Сучасні протоколи та способи ірригації кореневих каналів.

Тема № 4. Актуальні методики obturaції кореневих каналів тимчасових і постійних зубів.

Тема № 5. Специфіка ендодонтичного лікування зубів із несформованою верхівкою кореня.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота студента	Індиві- дуальна робота
Лекції	Практичні заняття	5	6		
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Сучасне ендодонтичне лікування в дитячій стоматології					
Тема № 1. Діагностичні підходи в ендодонтії тимчасових і постійних зубів.	36	2	10	24	
Тема № 2. Особливості інструментальної обробки кореневих каналів у дітей.	36	2	10	24	

Тема № 3. Сучасні протоколи та способи ірригації кореневих каналів.	36	2	10	24	
Тема № 4. Актуальні методики obturaції кореневих каналів тимчасових і постійних зубів.	36	2	10	24	
Тема № 5. Специфіка ендодонтичного лікування зубів із несформованою верхівкою кореня.	36	2	10	24	
Індивідуальна робота (за наявності)					
УСЬОГО ГОДИН	180	10	50	120	

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Анатомо-гістологічна будова та функції пульпи та періодонту в різні вікові періоди. Варіанти топографії кореневих каналів. Сучасна класифікація уражень пульпи європейської та американської асоціації ендодонтистів.	2
2	Варіанти ендодонтичного доступу з урахуванням вимог до сучасного інструментарію. Особливості ізоляції, механічної та медикаментозної обробки кореневих каналів у дітей. Сучасні ендодонтичні матеріали.	2
3	Протокол ендодонтичного лікування в залежності від нозологічної форми. Первинна та вторинна ендодонтія.	2
4	Регенеративні ендодонтичні процедури: апексогенез, апексифікація та реваскуляризація.	2
5	Ускладнення ендодонтичного лікування.	2
Разом		20

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностичні підходи в ендодонтії тимчасових і постійних зубів.	10
2	Особливості інструментальної обробки кореневих каналів у дітей.	10
3	Сучасні протоколи та способи ірригації кореневих каналів.	10
4	Актуальні методики obturaції кореневих каналів тимчасових і постійних зубів.	10
5	Специфіка ендодонтичного лікування зубів із несформованою верхівкою кореня.	10
Разом		50

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь)	20
2	Самосійне опрацювання тем, що не входять до тематичного плану практичних занять	100
Разом		120

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Не передбачено

15. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Знеболення ендодонтичних втручань. Види, методи застосування.
2. Операційний мікроскоп в практиці лікаря-стоматолога. Ергономіка роботи лікаря-ендодонтиста.
3. Застосування звукового та ультразвукового обладнання в ендодонтії.
4. Сучасні підходи до медикаментозного впливу на кореневі канали. Застосування лазеру, фотоактивованих розчинів, 3міх МР, автоматизованого промивання каналів.
5. МТА: основні властивості, показання до застосування, техніка використання, порівняльна характеристика різних препаратів. МА і Біодентин.
6. Реваскуляризація зуба: сучасний стан проблеми.
7. Мікробіологічний аспект сучасної дитячої ендодонтії.
8. Особливості ендодонтичного лікування при травмах твердих тканин зубів у дітей, травмах тканин періодонта та повних вивихах зуба.
9. Консервативно-хірургічні методи в дитячій ендодонтії.
10. Принципи постендодонтичного відновлення зубів.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Контроль знань спрямований на систематичну перевірку рівня засвоєння теоретичних положень та практичних навичок здобувачів. Він здійснюється у формі поточного контролю, що проводиться на кожному практичному занятті та дозволяє визначити рівень засвоєння окремих компонентів навчального матеріалу.

16.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності.

Контроль знань з вивчення дисципліни проводиться у вигляді поточного контролю, що здійснюється на кожному практичному занятті й дає змогу виявити рівень засвоєння окремих елементів навчального матеріалу. Вибіркова дисципліна закінчується заліком.

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою. Вага кожної теми в межах одного модуля є однаковою. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Оцінка «5» виставляється у разі, коли здобувач демонструє ґрунтовні, системні знання, повне володіння матеріалом, володіє сучасними методами дослідження, науковими підходами, у практичних завданнях демонструє високий рівень компетенції та самостійність відповідає впевнено, аргументовано, може застосувати знання у нових умовах, має власні наукові ідеї.

Оцінка «4» виставляється, коли здобувач демонструє знання достатні для розуміння і застосування матеріалу, окремі недоліки в деталях. Практичні навички на середньому рівні, потребує незначної допомоги. Здобувач відповідає в цілому правильно, але не завжди повно, обмежена самостійність у практичних ситуаціях.

Оцінка «3» виставляється, коли здобувач демонструє фрагментарні знання, є серйозні прогалини в теорії чи методах. Практичні завдання виконуються з підказками. Здобувач демонструє поверхнєве розуміння матеріалу, потребує постійного контролю і корекції.

Оцінка «2» виставляється, коли знання здобувача недостатні, він не володіє основними

поняттями та навичками. Практичні завдання виконані неправильно або не виконані. Відсутність мінімального рівня компетенції; потребує повторного вивчення матеріалу та додаткового контролю.

16.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Програмою не передбачено.

16.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю (заліку).

Впродовж освітньої програми моніторингу академічної успішності проводиться на основі даних з відомості про відвідування практичних занять, виконання самостійної роботи. За умов успішного завершення курсу здобувач допускається до складання підсумкового контролю та отримує відмітку про успішність навчання та кількість кредитів у індивідуальному навчальному плані.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому занятті з модуля.

До заліку допускаються здобувачі, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну - 120 балів.

16.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю(заліку).

На останньому тематичному навчальному занятті з дисципліни після закінчення розбору теми заняття, викладач навчальної групи оголошує суму балів, яку здобувач набрав за результатами поточного контролю.

Результати складання заліку оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «не зараховано».

Здобувач отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі навчальні заняття (лекції, практичні), що визначені тематичним планом з дисципліни (за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював), набрав загальну кількість балів при вивченні навчальної дисципліни не меншу, ніж 120.

Оцінку «не зараховано», отримує здобувач освіти, якщо має невідпрацьовані пропуски навчальних занять (семінарських та лекцій) і кількість балів за поточний контроль менша ніж мінімальна.

17. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІКУ)

17.1 Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю.

Програмою не передбачено

17.2 Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового модульного контролю.

Програмою не передбачено

18. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

Оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), що виставляються на кожному семінарському занятті за відповідною темою та кількістю балів за виконання індивідуальних завдань здобувачем вищої освіти.

Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може набрати під час вивчення дисципліни,

становить 200 балів, у тому числі:

- за поточну навчальну діяльність - 200 балів;

Мінімальна кількість балів, яку здобувач освіти може набрати під час вивчення дисципліни, становить 120 балів, у тому числі:

- за поточну навчальну діяльність - 120 балів;

Для поточного оцінювання застосовується така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			традиційні оцінки				бали за виконання індивідуального завдання	
			«5»	«4»	«3»	«2»		
модуль № 1 180 / 6	№ 1	5	36	30	24	0	20	120

Максимальна кількість, яку може набрати здобувач при вивченні модуля, дорівнює 200 балів.

$$36*5+20=200$$

Мінімальна кількість балів, яку може набрати здобувач при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі:

$$24*5=120$$

Під час оцінювання засвоєння кожної теми здобувачу виставляються оцінки за чотирибальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для навчальної дисципліни.

Конвертація балів з дисципліни у шкалу ECTS:

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 120 до 149 балів	«3»
Менше ніж 120 балів	«2»

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Основна (базова):

1. Хоменко ЛО, Чайковський ЮБ, Смоляр НІ, Савичук ОВ, Остапко ОІ, Біденко НВ, та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Карієс зубів та його ускладнення: підручник для студентів ВМНЗ III–IV рівнів акредитації стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т.1. Київ: Книга-плюс; 2016. 432 с.
2. Годованець ОІ, Кіцак ТС, Котельбан АВ, Митченко МП, Гончаренко ВА. Алгоритми виконання стоматологічних маніпуляцій з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія». Навчально-методичний посібник. Чернівці: ВДНЗУ «БДМУ»; 2018. 112 с.

19.2. Допоміжна:

1. Годованець ОІ, Марчук ІС, Гринкевич ЛГ, Романюк ДГ, Навольський НМ, Годованець ОС. Тестові завдання для підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія». Чернівці: ВДНЗУ «БДМУ»; 2019. 232 с.
2. Годованець ОІ, Кіцак ТС, Вітковський ОО, Павлов ЮО. Пульпіти у дітей: етіологія, клініка, діагностика та лікування. Чернівці: ВДНЗУ «БДМУ»; 2018. 120 с.
3. Данилевський МФ, Сидельникова ЛФ, Рахній ЖІ. Пульпіт. Київ: Здоров'я; 2003. 168 с.
4. Попович ЗБ, Рожко ММ, Безвушко ЕВ. Карієс та його ускладнення у дітей. Івано-Франківськ; 2007. 208 с.
5. Попович ЗБ, Рожко ММ, Безвушко ЕВ. Рентгенологічний атлас стоматологічних захворювань у дитячому та підлітковому віці. Івано-Франківськ; 2006. 240 с.
6. Рожко ММ, Попович ЗБ, Куроєдова ВД. Стоматологія. За ред. проф. Рожко ММ. Т.1. Київ: ВСВ «Медицина»; 2013. 872 с.
7. Удовицька ОВ, Лепорська ЛБ. Дитяча стоматологія. Київ: Здоров'я; 2000. 296 с.
8. Хоменко ЛО, Остапко ОІ, Шматко ВІ, та ін. Карієс тимчасових і постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика і лікування. Методичні вказівки. Київ; 2002. 60 с.
9. Berg JH, Slayton RL. Early childhood oral health. Oxford: Blackwell; 2009. 307 p.
10. Koch G, Poulsen S, Espelid I, Haubek D. Pediatric dentistry: a clinical approach. Oxford: Wiley-Blackwell; 2017. 565 p.
11. Abdalla R, Mitchell RJ, Ren YF. Non-cariious cervical lesions imaged by focus variation microscopy. J Dent. 2017;63:14-20. doi:10.1016/j.jdent.2017.05.001
12. Alvarez-Arenal A, Alvarez-Menendez L, Gonzalez-Gonzalez I, Alvarez-Riesgo JA, Brizuela-Velasco A, de Llanos-Lanchares H. Non-cariious cervical lesions and risk factors: a case-control study. J Oral Rehabil. 2019;46(1):65-75. doi:10.1111/joor.12721
13. Andreasen JO, Andreasen FN. Textbook and color atlas of traumatic injuries to the teeth. Copenhagen: Munksgaard; 1993. 736 p.
14. Cohen S, Burns RC. Pathways of the pulp. St. Louis: Mosby; 1994. 832 p.
15. Dietz G, Bartholomes P. Calcium hydroxide and regeneration (odontological aspects of induced osteogenesis in experiment and clinical practice). München; 1998. 164 p.
16. Georgopoulou M, Kontakiotis E, Nakou M. In vitro evaluation of the effectiveness of calcium hydroxide and paramonochlorophenol on anaerobic bacteria from the root canal. Endod Dent Traumatol. 1993;9(6):249-53.
17. Geurtsen W, Leyhausen G. Biological aspects of root canal filling materials: histocompatibility, cytotoxicity and mutagenicity. Clin Oral Invest. 1997;1:5-11.
18. Pinkham JR, ed. Pediatric dentistry. Philadelphia: WB Saunders Company; 1994. 648 p.
19. Sheehy ES, Roberts GJ. Use of calcium hydroxide for apical barrier formation and healing in non-vital immature permanent teeth: a review. Br Dent J. 1997;183(7):241-6.
20. Stock CGR, Gulabivala K, Walker RT, Goodman JR. Color atlas and text of endodontics. London: Mosby-Wolfe; 1995. 294 p.

19.3. Інтернет ресурси:

1. Сайт кафедри стоматології дитячого віку <https://sites.google.com/bsmu.edu.ua/childrens-dentistry-department>
2. Сайт відділу докторантури та аспірантури <https://dako.bsmu.edu.ua/>
3. База даних Scopus <https://www.scopus.com/home.uri?zone=header&origin=>
4. База даних Web of Science <https://access.clarivate.com/login?app=wos&alternative=true&shibShireURL=https:%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F%3Fauth%3DShibboleth&shibReturnURL=https:%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&roaming=true>
5. Наукова періодика України <https://journals.uran.ua/>
6. Стандартизація стоматологічної допомоги в Україні (https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/stomatologiya/)
7. Українська Асоціація Пародонтології та Остеоінтеграції (UAPerIO) (<https://uaperio.org/>)

8. Асоціація стоматологів України (<https://www.udenta.org.ua/>)
9. American Dental Association (<https://www.ada.org/>)
10. The European Association of Dental Public Health (<https://www.eadph.org>)

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Тетяна КЩАК – завідувач кафедри, к.мед.н., доцент